

RIGSOMBUDSMANDEN I GRØNLAND

Samtlige ministerier mv.

Dato: 1. september 2009

J.nr.: 323-0001

Indberetning august 2009

Politiske forhold.

Ekstraordinært landsmøde i partiet Atassut.

Som omtalt i min indberetning for juni-juli 2009 blev der i dagene 29.-30. august 2009 afholdt ekstraordinært landsmøde i partiet Atassut, med henblik på valg af ny formand. Finn Karlsen, som har været Atassut's formand siden 2005, besluttede at trække sig efter landstingsvalget i juni 2009, hvor partiets landstingsgruppe blev reduceret fra 6 til 3 mandater.

Til landsmødet stillede 4 partimedlemmer op til formandsvalget:

- Tidl. landstingsmedlem Godmand Rasmussen, Sisimiut
- Jens Peter Mølgaard, Qeqertarsuaq
- Gerhardt Petersen, Maniitsoq
- Steen Lyngge, Nuuk

Dermed kandiderede altså ingen af partiets medlemmer af Inatsisartut (tidl. landsstyremedlem *Finn Karlsen*, tidl. landsstyremedlem *Siverth K. Heilmann* samt *Knud Kristiansen*) til formandsposten i partiet. Endvidere blev det oplyst på førstedagen af landsmødet, at ingen af de nævnte medlemmer af Inatsisartut overhovedet deltog i landsmødet.

Den 30. august 2009 blev *Gerhardt Petersen* valgt som ny formand. Gerhardt Petersen er 54 år og uddannet i KGH. Han er i dag ledende medarbejder i det 100 % selvstyrejede erhvervsudviklingselskab Greenland Venture A/S.

Ved valget til Grønlands Landsting i juni 2009 opnåede Gerhardt Petersen 167 personlige stemmer og er 1. suppleant til partiets gruppe i Inatsisartut.

Gerhardt Petersen. Foto: Sarsua Media., www.sermitsiaq.gl

Ifølge KNR's radioavis vil Gerhardt Petersen gøre Atassut til et erhvervsorienteret parti. Endvidere vil han arbejde for, at Grønland melder sig ind i EU. Han kaldte det en fejltagelse, at Grønland i sin tid meldte sig ud af de europæiske fællesskaber: "Et fortsat medlemskab af EU ville have skabt langt bedre økonomiske muligheder for Grønland i dag."

Nye betegnelser i Inatsisartut.

I forlængelse af den anvendte terminologi i den nye lov om Grønlands Selvstyre har *Formandskabet for Inatsisartut* (tidl. Landstingets Formandskab) den 25. august 2009 meddelt, at man har truffet afgørelse om den nye sprogbrug for ordet "Inatsisartut".

Meddelelsen fra Formandskabet for Inatsisartut vedlægges denne indberetning.

Erhverv og Økonomi.

Naalakkersuisut's forslag til finanslov for 2010 (FFL 2010).

Medlem af Naalakkersuisut for Finanser Palle Christiansen præsenterede den 7. august 2009 hovedlinjerne i FFL 2010 for inviterede journalister.

Ifølge medlemmet af Naalakkersuisut er vægten lagt på forbedringer for børn og unge, nedbringelse af ventelister på sundhedsområdet og en forbedring af landets økonomi.

Under præsentationen udtalte Palle Christiansen bl.a., at der i de senere år "...er skabt et større og større hul i Landskassen, uden at midlerne er blevet anvendt langsigtet og målrettet. /.../ For at sikre, at der også fremadrettet er råd til velfærdsforbedrende initiativer, er det afgørende, at hullet i Landskassen lukkes."

Palle Christiansen fremhævede: "Der skal derfor føres en stram finanspolitik, og derfor er dette finanslovsforslag udtryk for et Naalakkersuisut, der kan og tør prioritere."

FFL 2010 vil rumme forslag til besparelser, bl.a. administrative besparelser i Selvstyret og kommunerne. En række bevillinger vil blive foreslået reduceret eller afskaffet. Dette blev dog ikke specificeret nærmere.

Ud over besparelser vil FFL 2010 også rumme forslag til nye indtægter for Landskassen. Det gælder bl.a. såkaldte ressourcerenteafgifter for det udenskærs fiskeri. Fra 2011 vil Naalakkersuisut afsætte en indtægtsreserve på 45 mio. kr. årligt. Indtægtsreserven vil indeholde et stop for afgiftsfri indførsel af tobak og alkohol fra 1. januar 2011. Derudover skal en skatte- og velfærdskommission bl.a. fremkomme med forslag til afgifter, der er socialt afbalancerede og som giver incitament til miljørigtig adfærd.

”Målet med dette forslag er, at finansloven skal gå fra et hul til et nul. Dette er lykkedes, selv om det kommer til at gøre ondt nogle steder. Men det er simpelthen nødvendigt. Landskassen er ved at løbe tør for likviditet, og udviklingen må vendes”, siger Palle Christiansen.

Det endelige forslag til finanslov vil blive præsenteret på et pressemøde i begyndelsen af september.

Finanslovsforslaget 2010 i hovedtal

Beløb i mio. kr.	2010	2011	2012	2013
DAU-resultat	225,6	122,5	138,1	27,2
Nettoudlån til selskaber	-227,2	-212,9	-223,9	-127,5
DAU-resultat excl. Nettoudlån til selskaber	-1,6	-90,3	-85,8	-100,3
Forventet afløb fra Anlægs- og reoveringsfonden	-100	-100	-100	-100
Likviditet ultimo	532	310	72	-55

I et interview til www.sermitsiaq.gl tilkendegiver Medlem af Naalakkersuisut for Finanser Palle Christiansen, at den i dag gældfri landskasse i løbet af 2010 skal optage et 3-cifret millionlån i udlandet. Palle Christiansen ønsker først til september at sætte nøjagtigt tal på millionlånets størrelse; men han forudser ingen problemer med at optage et lån i den størrelsesorden, idet han mener at Grønlands Selvstyre har en høj kreditværdighed i udlandet.

Forlig mellem Grønlands Arbejdsgiverforening (GA) og lønmodtagerorganisationen SIK.

Som omtalt i tidligere indberetninger, jf. bl.a. min indberetning for marts 2008, har der i flere år været uoverensstemmelser mellem GA og SIK om parternes indbyrdes overenskomster og aftaler. I parternes bestræbelser på at normalisere relationerne er der den 25. august 2009 indgået forlig i en verserende retssag, som SIK havde anlagt efter en voldgiftskendelse i februar 2008, som gik foreningen imod.

Forliget indebærer bl.a., at den nu 15 år gamle hovedaftale genforhandles og opdateres, så ”...den bringes i overensstemmelse med de krav, Grønland med et nyt selvstyre stiller til et moderne arbejdsmarked.”

”Vi er glade for, at vi ikke skal bruge flere ressourcer på en opslidende retssag, da vi har andre udfordringer, vi bedre kan anvende kræfterne på. Nu ser vi fremad og glæder os til at

arbejde konstruktivt med at forny strukturen og grundlaget for vores fremtidige forhandlinger,” siger SIK’s formand Jess G. Berthelsen og GA’s direktør Henrik Leth i en fællesudtalelse efter forliget.

Parterne er enige om ikke at offentliggøre andre dele af forliget.

NUSUKA.

Det kan i forlængelse af ovenstående oplyses, at den anden arbejdsgiverforening i Grønland *NUSUKA* (sammenslutningen af hjemmehørende arbejdsgivere i Grønland), som blev stiftet i 2004, med virkning fra august 2009 ikke længere har fastansat personale i administrationen. Foreningens direktør Ole A. Markussen er således ikke længere ansat i foreningen. Formanden for *NUSUKA* Gerth B. Lynge udtaler til KNR’s radioavis, at foreningen ikke er ved at lukke: ”Selvom vi har færre medlemmer, har vi stadig noget at lave.” Ifølge Ole A. Markussen har *NUSUKA* i dag ca. 20 medlemsvirksomheder.

Halvårsresultat for Grønlandsbanken A/S.

I halvårsrapporten for 1. halvår 2009 oplyser Grønlandsbanken A/S, at halvårsresultat er tilfredsstillende. Grønlandsbanken opnåede et resultat før skat på 42,5 mio. kr. i 1. halvår 2009, hvilket er på samme niveau som i 1. halvår 2008.

Grønlandsbankens udlån er siden 1. halvår 2008 steget med 7 % til 2,75 mia. kr. og indlån er steget med 6,5 % til 3,54 mia. kr. Grønlandsbankens likviditet angives som meget tilfredsstillende, med et fortsat betydeligt indlånsoverskud og en likviditetsoverdækning på 196,7 % i forhold til lovens krav. Bankens deltagelse i ”Det Private Beredskab” angives i 1. halvår 2009 at have kostet over 10 mio. kr. i halvårsresultatet og banken har valgt, angiveligt med baggrund i en stærk kapitalbase og en solvensprocent på 17,5 %, ikke at ansøge om deltagelse i Bankpakke II.

For hele året 2009 forventes et resultat på niveau med 2008.

Halvårsmeddelelse fra Royal Arctic Line A/S.

Royal Arctic Line A/S (RAL) er en 100 % selvstyrejet virksomhed, som på koncessionerede vilkår forestår godsbesejling til, fra og i Grønland. RAL varetager tillige andre aktiviteter med tilknytning til godsbehandling.

Resultatet for 1. halvår 2009 er et underskud før skat på 40,4 mio. kr., sammenlignet med et underskud i 2008 på 29 millioner før skat. Nedgangen i resultatet henføres til reducerede fragtindtægter.

Gods til Grønland viser et fald på 10 % sammenlignet med samme periode i 2008. Faldet omfatter de fleste godsgrupper med hovedvægten på byggematerialer, biler, både og almindeligt stykgods.

Gods fra Grønland viser et fald på 5,7 % i forhold til samme periode i 2008. Som forklaring på dette fald henvises til nedsættelse af reje- og fiskekvoterne.

Nedgangen i godsmængderne forventes at fortsætte i andet halvår. Det forventes at der i 2009 transporteres omkring 820.000 m³ til, fra og i Grønland, hvilket er en samlet nedgang i mængderne på 50.000 m³ i forhold til 2008.

Ny bestyrelsesformand i KNI A/S.

KNI A/S er en 100 % selvstyrejet virksomhed, som bl.a. driver detail- og en gros-virksomhed i bygder og små byer samt salg af flydende brændstoffer overalt i Grønland. I 2008 beskæftigede KNI A/S godt 900 medarbejdere, omsatte for 2,3 mia. kr. og opnåede et resultat efter skat på 25 mio. kr.

Under en ekstraordinær generalforsamling den 19. august 2009 blev bestyrelsesformanden gennem de seneste fem år, tidligere landstings- og landsstyremedlem for Siumut samt borgmester i Sisimiut Simon Olsen, afløst af direktør Mikkili Skourup, der beskrives som en erfaren erhvervsmand. Ud over den nye formandspost i KNI er Mikkili Skourup bl.a. formand for Kulturhuset Katuaq i Nuuk. Også 2 andre bestyrelsesmedlemmer blev udskiftet.

Formand for Naalakkersuisut Kuupik Kleist bebuder ifølge avisen Sermitsiaq, at Selvstyret som ejer af selskaberne vil kigge nøje på, om sammensætningen af bestyrelserne er hensigtsmæssig, når det gælder medlemmernes kompetencer.

- Det er vigtigt, at vi finder bestyrelser, der kan arbejde i forhold til de opgaver, der bliver stillet. Og det er måske ikke den vigtigste kvalifikation at have, at man har været landsstyremedlem på et tidspunkt, anfører Kuupik Kleist, der som formand for Naalakkersuisut har de selvstyrejede selskaber som en del af sit ansvarsområde.

3G mobilnet i Grønland fra 2010.

TELE Greenland A/S, et selvstyrejet selskab som på koncessionsbasis driver al telekommunikation i Grønland, oplyste den 27. august 2009 at man har indgået aftale med Nokia Siemens Network om leverance af et komplet 3G mobil netværk. Leverancen er første del af udrulningen af et 3G-mobilnet, som begynder i Nuuk i foråret 2010.

Fra sommeren 2010 bliver det muligt at benytte det nye 3G-net i Nuuk og herefter vil nettet blive udbygget til større byer og lufthavne.

Andet.

Nyt værested for børn og unge i Upernavik.

Et nyt værested i Upernavik for børn og unge – *Qaamaaliaq* – åbnede den 23. august 2009. Huset er etableret på initiativ af organisationen Red Barnet og finansieret af Villum Kann Rasmussen Fonden. Huset kan rumme ca. 50 børn og unge til aktiviteter dag og aften.

Red Barnet har tillige medvirket ved etablering af væresteder i Nuuk og i Qaanaaq.

Besøg af miljøminister Troels Lund Poulsen.

Under miljøministerens besøg i Grønland i dagene 11.-14. august 2009 hos medlemmerne af Naalakkersuisut Anthon Frederiksen og Jens B. Frederiksen er der bl.a. indgået aftaler om miljøoprydning på det tidligere forsvarsområde ved Pituffik/Thule Air Base samt om fornyelse af grønlandske sø- og landkort.

Informationshæfte om olieeftersforskning i Grønland.

Råstofdirektoratet har den 25. august 2009 udgivet et informationshæfte på grønlandsk og dansk, om de olieefters forskningsaktiviteter der foregår i Grønland i sommeren og efteråret 2009.

Informationshæftet udgives med det formål at beskrive de forskellige undersøgelsesmetoder samt oplyse om de enkelte aktiviteter tidsmæssige og geografiske placering samt kontaktinformation.

Informationshæftet er især tænkt som en service overfor fiskere, industri og andre søfarende. Samtidig skal det give et overblik over den seneste udvikling indenfor olieefters forskning i Grønland, som kan være af almen interesse.

Informationshæftet kan bestilles elektronisk eller som hæfte ved henvendelse til Råstofdirektoratet på adressen bmp@gh.gl eller hentes fra følgende internetadresse:

http://dk.nanoq.gl/Emner/Landsstyre/Departementer/Raastofdirektoratet/Nyheder_fra_Raastof/Nyheder/2009/08/info_om_olieeft_2009.aspx

Med venlig hilsen

Søren Hald Møller

Rigsombudsmanden i Grønland
 Bilag til indberetning for august 2009
 Pressemeddelelse af 25. august 2009

Formandskabet for Inatsisartut har besluttet de finale betegnelser for Inatsisartut i dansksprogede sammenhænge

Med ikrafttræden af Selvstyreloven den 21. juni 2009 er de hidtidige betegnelser ”Landsstyre” og ”Landsting” blevet erstattet med ”Naalakkersuisut” og ”Inatsisartut”. Dette har gjort det nødvendigt at tilpasse de hidtidige betegnelser der vedrører Landstinget til den nye sprogbrug i de tilfælde, hvor Inatsisartut bruges i dansksprogede sammenhænge.

Formandskabet for Inatsisartut har derfor på sit møde den 21. august 2009 truffet afgørelse om den nye sprogbrug for ordet ”Inatsisartut”. Beslutningen blev truffet efter en konsultation af Oqaasileriffik og Dansk Sprognævn.

Med omgående virkning er følgende betegnelser gældende:

Grønlandsk	Dansk
Inatsisartut	Inatsisartut
Kalaallit Nunaanni Inatsisartut	Grønlands Inatsisartut
Inatsisartut Siulittaasuut	Formand for Inatsisartut
Inatsisartunut ilaasortaq(-tat)	Medlem(-mer) af Inatsisartut
Inatsisartut Allattoqarfiat	Bureau for Inatsisartut
Inatsisartut Siulittaasoqarfiat	Formandskab for Inatsisartut
Inatsisartut Ataatsimiittarfiat	Mødesal / Salen
Inatsisartut Ukiuat	Inatsisartutår
Inatsisartut Inatsisaat	Inatsisartutlov
Inatsisartut Ataatsimiinnerat	Møde
Inatsisartut Ataatsimiinnerat	Samling
Inatsisartut Ataatsimiititaat	Stående udvalg i Inatsisartut
Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaq	Finansudvalg
Inatsisartut Ombudsmandiat	Ombudsmand for Inatsisartut
Inatsisartuni Suleqatigiissut	Gruppe i Inatsisartut
Suleriaaseq /-sissaq	Forretningsorden for Inatsisartut
Konto pingaarneq	Hovedkonto
Qinersineq	Valg

Ovenstående liste viser, at det skal undgås at sammenføje Inatsisartut og et substantiv ved brug af genitiv -s (som eksempelvis ville resultere i ”Inatsisartuts lov”). I stedet for anvendes sammenføjning ved brug af præposition (”Medlem af Inatsisartut”) eller ved sammensætning (”Inatsisartutlov”).

Begreber, som ikke er anført i ovenstående liste, skal sammensættes efter samme mønster, det vil sige enten ved brug af præposition eller ved sammensætning.